

Antarktis 1956-1960

Norway Station

Polaråret 1957-58 het offisielt Det internasjonale geofysiske år (IGY). Her deltok Norge med en treårig vitenskapelig ekspedisjon til Antarktis. Ekspedisjon var organisert av Norsk Polarinstitutt. Basen til overvintringsekspedisjonen ble plassert på Kronprinsesse Märtha Kyst i Dronning Maud Land og fikk navnet Norway Station.

OPPBYGGING AV NORWAY STATION

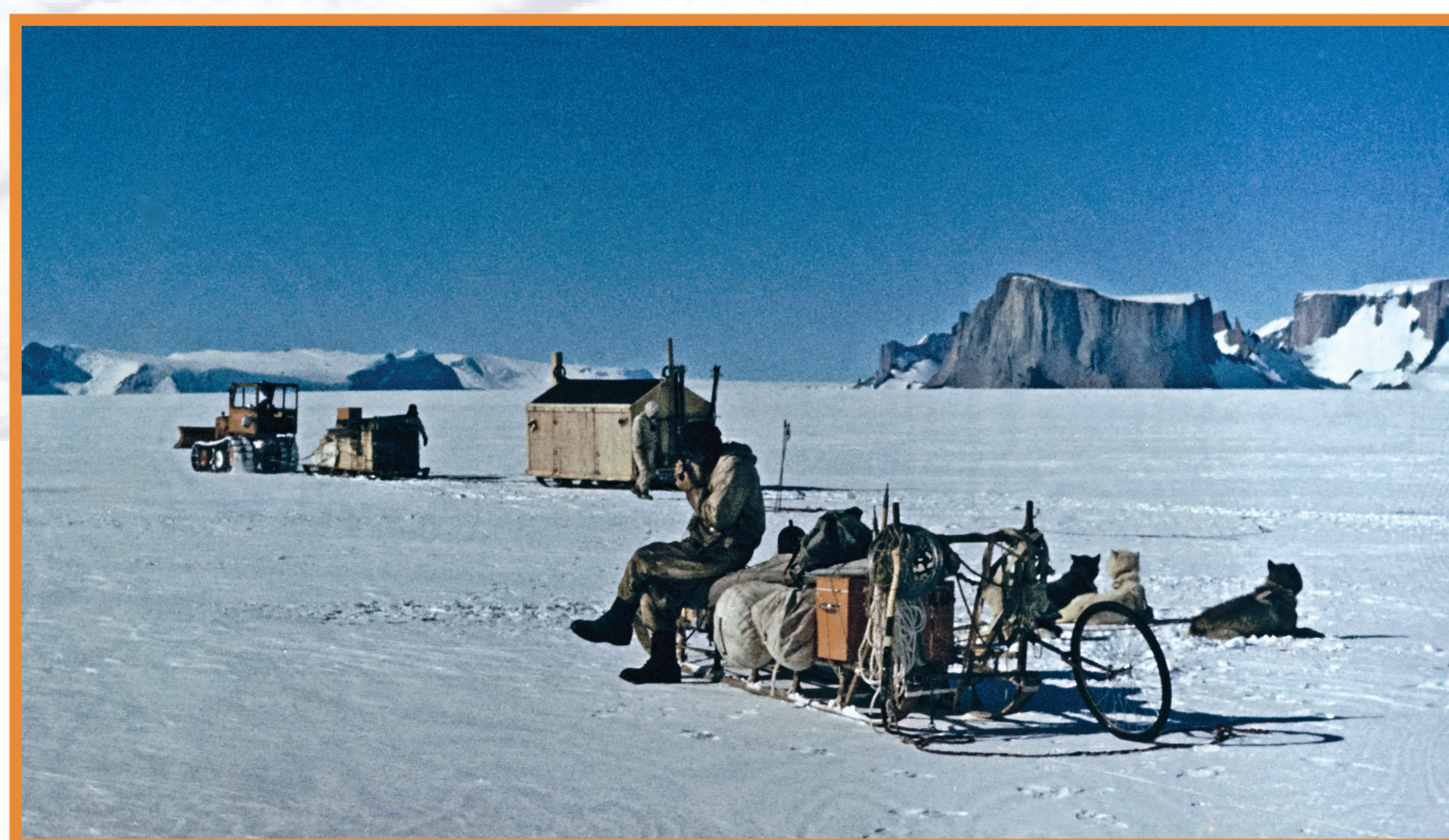
Selfangstskutene Polarbjørn og Polarsirkel fraktet ekspedisjonsdeltakere og utstyr ned til Antarktis. 14 deltakere og 42 grønlandshunder gikk i land. Dette var i en tid hvor hunder fortsatt var en viktig del av ekspedisjonsutrustningen. Ekspedisjonsleder i Antarktis var Sigurd Helle. En egnet plass for hovedstasjonen (også kalt Fimbul) fant de 35 km inne på isen. I slutten av januar returnerte selfangstskutene til Norge. De 14 overvintrerne var overlatt til seg sjøl.

FORSKNING

Det var omfattende innsamling av forskningsdata som skulle foretas på ekspedisjonen:

- meteorologiske målinger og observasjoner
- kartlegging
- glasiologiske undersøkelser
- geologiske undersøkelser
- ozon-målinger
- aurora australis – sørlysforskning
- jordmagnetiske målinger
- tidevannsmålinger (fra bistasjonen)

På grunn av alle data som skulle samles inn, var det mye arbeid som skulle gjøres, og mannskapet jobbet på skift. Det var ikke mange fridager de unnet seg i løpet av de tre årene de var der, og tida gikk fort.

FELTPARTI TIL FIMBULHEIMEN

En lengre tur til fjellheimen i sørøst var en av hovedoppgavene på ekspedisjonen. I november 1957 la feltpartiet av gårde. De var tungt lastet med 2-3 sleider etter hver traktor og skulle over til dels farlige områder med mye bresprekker – Jutulstraumen. Målet var fast land – fjellpartiet Fimbulheimen – hvor de skulle studere is og isbevegelse, og foreta triangulering. Dette for å få nødvendige data til å utarbeide kart over området. Etter å ha tilbakelagt ca. 20 mil havarete den ene traktoren i en bresprekk. Sjøføren fikk kastet seg ut av traktoren før den forsvant i bresprekken. Resten av turen måtte de klare seg med kun én traktor. De gjorde sine undersøkelser og vendte tilbake til Fimbulheimen/Norway station etter fem måneder, alle i god behold.

OPERASJON PINGVIN

Hver sommer fikk ekspedisjonen nye forsyninger. Sommersesongen 1958/59 ble det sendt ned et flyteam på 12 personer fra Luftforsvaret (inkludert tre fra polarinstituttet) som skulle foreta flyfotografering i Dronning Maud Land. Skråbildene skulle brukes i kartlegging av området 70°S til 74°S og fra 0-meridianen og så langt som mulig mot 15°Ø. Det ble opprettet en base – Penguin Station – ikke langt fra Norway Stations bistasjon. I løpet av en måned ble store områder kartlagt med de to Otter-flyene, og de tok bilder så langt øst som forbi 30-graden.

RESULTATER

Det ble samlet inn mye forskningsdata i løpet av ekspedisjonen. I tillegg fikk ekspedisjonen stor politisk betydning; den var med på å sikre Norge en sterk posisjon i fremforhandlingen av Antarktistraktaten som ble signert i 1959. Norsk Polarinstitutt har gjennom polarår-prosjektet From IGY to IPY samlet inn ca. 700 bilder fra ekspedisjonen. Se bilder fra ekspedisjonen i Norsk Polarinstitutts bildebase: <http://fotoweb.npolar.no>